

steriet om ikke aarlig faa dog af og til store Arealer til Beplantning — men ogsaa Indenrigsministeren erhverver saadanne Arealer, og endelig er der en tredie Institution, nemlig Hedeselskabet, som erhverver Arealer med Understøttelse af Statskassen. Jeg tror, at det var bedre, om alle disse Erhvervelser samlede under een Minister og under een Administration. Jeg skal, for at godtgjøre, at det forholder sig saaledes, henvise til, at der paa § 19 ogsaa iaar gives en fornyet Bevilling til Hedeselskabet, hvilken jeg er enig med, netop for at støtte Plantningsforetagender, men samtibig siges der i Anmærkningerne, at Indenrigsministeren agter at anvende 2,000 Kr. til at støtte andre Plantningsforetagender. Det forekommer mig, at det var bedre, om Hedeselskabet, som faar de øvrige Penge, ogsaa fik disse 2,000 Kr. Jeg tror ikke, at det er heldigt, at man paa denne Maade splitter Kræfterne ad. Endelig vil det ses, at der under III, 8 til Sandflugtens Dæmpning forlanges et Beløb af 78,000 Kr. til Klitplantager, det er Noget, som jeg fuldstændig billiger, men jeg tror, at det var bedre at samle paa Budgettet under Et alle Udgifter, der gaa dels til Erhvervelse af nye Arealer og dels til Beplantning af de allerede erhvervede, og henlægge det under een Administration, saa at man kunde faae en overskuelig Oversigt over, hvad der udgives til dette Diemed. Forresten gjentager jeg, at jeg billiger disse Udgifter. De ere efter min Mening ingenlunde for høie, men snarere for lave, ligesom jeg skal erkjende, at der til Landvæsenets Fremme i det Hele ikke bliver brugt for Meget, men i mine Tanker alt for lidt. Der bruges til Landvæsenets Fremme her aarlig, skjøndt det er forhøiet en Smule — der forlanges nu noget Mere til Landhusholdningselskabet, jeg tror, at Summen er forhøiet fra 3,200 til 5,000 Kr. (Afbrydelse af Jagerslev.); naa, mulig er det Forhøielser, der beløber sig til 5,000 Kr. — selv saaledes ingenlunde nogen stor Sum. I et Land, hvor man maa erkjende, at Landbruget er Hovederhvervet, er 16,500 Kr. egentlig en meget lille Sum, og det kan ikke seile, at, naar vi ville anstrenge os istedetfor at anvende al vor Skarpsindighed tidt til megen ringe Nytte, idet der kun kommer et meget ringe Udbytte af vore Forhandlinger, noget mere paa dette Omraade og noget mindre paa, lad mig sige Forsvarsvæsenet — ialtsald til frugtesløse Forhandlinger — tror jeg nok, at vi vilde gavne vort Land noget mere. Jeg siger udtrykkelig „til frugtesløse Forhandlinger“, thi jeg ønsker ikke i Diebliffet at indlade mig paa, hvorvidt vi give for meget eller for lidt ud til denne Sag, det har jeg udtalt mig om ved en anden Leilighed og kommer maaske til at udtale mig om senere. Jeg har set, at der i andre Lande, hvis Hovederhverv maaske ikke i

den Grad er Landbrug som hos os, udredes langt større Summer i dette Diemed, og det er et neutralt Gebet for Repræsentationen at bevæge sig paa, Alle ere der enige og kappes saa at sige om at finde de bedste Midler og Maader, hvorpaa haade det store og det lille Landbrug kunne hjælpes. — Med Hensyn til de øvrige Forlangender, som jo ikke ere ubetydelige under Indenrigsministeriet ogsaa i Retning af forøgede Udgifter, skal jeg ikke komme yderligere ind derpaa. Der vil jo blive rig Leilighed dertil siden. Der er naturligvis forskjellige Spørgsmaal, om hvilke man kan have Tvivl, men det kan der jo blive Leilighed til at undersøge siden.

Jeg skal dernæst med nogle Bemærkninger vende mig til den høitærede Kultusminister. Den ærede Kultusministers Budget fremviser ikke ringe Bevægelse, men Bevægelsen er mere formel, om jeg saa maa sige. Jeg tror, at er der noget Sted, hvor der er Stillsand, er det netop under Kirke- og Undervisningsministeriet. Der er Stillsand og har været det i mange Aar, og det hvad enten man ser hen til Almueskolen eller til Kirken. Jeg skal dermed ikke sige, at Skylden hviler udelukkende paa den ærede Kirke- og Undervisningsminister, hvilket maaske ikke er Tilfældet. Den ærede Kirkeminister foreslaar blandt Andet, hvilket er omtalt af tidligere ærede Lædere, at Udgiften til Seminarievæsenet skal dækkes af de almindelige Statsudgifter. Det forekommer mig at være temmelig mærkvaerdigt, at der er Noget, der hedder „Seminariefonden“; thi ser man efter i Finantsloven (se Tilleg. A. Sp. 119—122) under „Seminariefonden“, forekommer det mig ikke, at der eksisterer nogen „Fond“. Der er Indtægter af 6 Kirker i Aalborg Stift, men disse Kirker ere egentlig af samme Slags som Finantsministerens Kirker. Finantsministerens Kirker ere nemlig af den eiendommelige Bessaffenhed, at man helst maatte være af med dem, fordi de foraarsage Udgifter istedetfor Indtægter, og saavidt jeg veed, har den ærede Finantsminister heller ikke Noget imod at blive af med dem. Disse 6 Kirker her under Seminariefonden ere som sagt af samme Bessaffenhed; de give en Indtægt af 3,300 Kr., men fordrer en Udgift af 3,700 Kr.; det er altsaa en Mindreformue af ca. 400 Kr. for indeværende Aar for ikke at tale om, at man undertiden har maattet bygge nye Kirker. Jeg erindrer saaledes en i Aalborg Stift forleden Aar, netop fordi vi ere Giere af disse 6 Kirker. Det forekommer mig ikke at være et uoverkommeligt Arbejde for Finantsministeren, naar han har 11 a 12 Kirker i Forveien, da at overtage de 6 Kirker fra Seminariefonden. Valles Lærebog er forsvunden af Seminarieindtægten, men rigtig nok ikke med min Billie, da jeg stemte derimod, og det ærede Medlem for Høstebro (Madsen) gjorde